

ÄLDREFÖRVALTNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SID 1 (4)
2008-05-29

Handläggare: Marianne Hedenström
Telefon: 08 - 508 40 688

Till
Äldrenämnden

Lägesrapport gällande IP-telefoni

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens rapport

Gunnel Rohlin
direktör

Marianne Hedenström
avdelningschef

Lägesrapport gällande IP-telefoni och konsekvenser vid införande av ny teknik

Historia

Televerket avreglerades 1993, vilket innebar förändringar i infrastrukturen. Innan avregleringen så fanns det bara möjlighet till ett val; telefon eller inte telefon. Därefter kom "linjeväljare" och så småningom förvalsoperatör.

Någon ny standard sattes inte, därför finns nu en mängd olika aktörer på marknaden med olika system, (gränssnitt, protokoll), men ett helhetskoncept saknas.

Dagens trygghetslarm är utvecklade för att installeras i huvudjacket, dvs. vid behov av att använda trygghetslarmet, fungerar detta även om någon annan talar i en sidotelefon eller om en telefonlur ligger av. På så sätt kunde trygghetslarmets funktion säkerställas.

Nutid

De flesta trygghetslarm som är installerade är analoga och ca 160 000 trygghetslarm finns installerade i Sverige.

Om telefonen är kopplad via Internet, vilket ofta benämns som bredbandstelefonti eller IP-telefoni, fungerar trygghetslarmen i de flesta fall inte med tillräcklig säkerhet.

Problem som kan uppstå p.g.a. de många olika valmöjligheter som finns:

- Det finns många stora och små aktörer på marknaden att välja bland.
- Man kan välja att ha sitt abonnemang hos andra operatörer än Telia.
- Man kan ha abonnemanget hos en leverantör och förvalet hos en annan.
- Väljer man bredbandstelefonti, så har man inget abonnemang hos någon av operatörerna i fasta telenätet t. ex Telia utan endast hos någon av de olika bredbandsleverantörerna.

Ett annat problem är att vid strömavbrott fungerar inte trygghetslarmet om den enskilda ringer med IP-telefoni på grund av att det inte finns någon batteribackup till IP-telefoni.

Många gånger vet inte den äldre vilket teleoperatör som han/hon eller anhörig har valt. Ansvaret för val av telefonbolag ligger hos den enskilda. Det är ett stort ansvar med konsekvenser som inte alla har kunskap om.

Nybyggnation

Nybyggda hus kan helt sakna möjlighet till att få fast telefoni. Byggherrarna har valt bort accessnät och i stället dragit in fiber i husen. Detta innebär att man endast kan välja telefoni via bredband. Kunder som flyttar in i en nybyggd lägenhet har inget val utan får acceptera en låg säkerhetsnivå på trygghetslarmet.

Nedan finns exempel på problem som kan uppstå:

Hela bostadsrättsföreningar skriver avtal med en bredbandsoperatör, ofta efter majoritetsbeslut, vilket kan ge billigare TV/bredband/telefoni. I dessa föreningar bor sedan personer som har trygghetslarm och de kan ha svårigheter att välja en annan telefonilösning. Dessa personer får då acceptera en lägre säkerhetsnivå trots att de inte valt det själva.

GSM-lösning

Vissa personer som blir beviljade trygghetslarm saknar telefonabonnemang. I nuläget löser stadsdelsförvaltningen detta genom att köpa in en GSM-box som kopplas till trygghetslarmet som då ringer upp via det mobila nätet. I GSM-modulen sätter man ett SIM kort.

I de fall där stadens Larmcentral har installerat denna typ av larm har stadsdelen skaffat Telias mobilabonnemang och då kommer fakturan på samtalskostnaden = larmuppringning till stadsdelsförvaltningen.

Används ett kontantkort är det ingen som kan kontrollera när pengarna är slut.

Ett obeprövat alternativ är att den enskilda skaffar ett mobilabonnemang avsett för trygghetslarmet, Larmcentralen sätter kundens SIM-kort i GSM boxen och kunden ansvarar för att abonnemanget betalas. Kostnad för en GSM-box är i nuläget 2 600 kr exklusive moms. Detta en extra kostnad och frågan är vem som ska stå för denna kostnad.

Framtid

Branschen, dvs Socialstyrelsen, SKL, TeliaSonera, Hjälpmedelsinstitutet, leverantörer m.fl. har haft möten för att hitta former för samarbete mellan alla parter med temat "Trygghetslarm funktion och säkerhet i nya miljöer".

Socialstyrelsen har gett ut ett meddelandeblad där stora delar av problematiken belyses. Socialstyrelsen har även skickat ut en enkät till alla kommuner i Sverige rörande uppföljning av trygghetslarmens funktion och säkerhet. Socialstyrelsen menar att problematiken är en myndighetsfråga och inte en teknisk fråga.

Även klassificeringen som samhällsviktig tjänst måste utredas.

Viktigt är att information lämnas till den enskilda gällande konsekvenser av säkerheten. Det är även viktigt att en regelbunden kontroll sker av trygghetslarmets funktionalitet, dvs att den enskilda provlarmar.

Ett stort ansvar läggs på personalen som installerar trygghetslarmet hos den enskilda att kontrollera och informera om funktionalitet och säkerhet samt att dokumentera varje installation.

Teknikutvecklingen måste leda till att samma trygghetslarm går att använda till alla typer av telefoni, fungerar inte den vanliga telefonin, ringer/söker larmet via GSM.

Krav måste ställas på leverantören att vid försäljning måste säljaren förhöra sig om den enskilda har trygghetslarm, annars kan köpet annulleras.

Diskussioner förs intensivt mellan alla parter för att hitta en bredbandsstandard som ska underlätta för alla parter att garantera säkerhet i alla delar av tekniken.